HIS1200 – Eldre historie frem til ca. 1800

Ulrike Spring

Europeiske reisende i Japan på 1700-tallet

1700-tallet kjennetegnes av økende fysisk mobilitet, globale handelsforbindelser og interesse for naturvitenskapene. Japan var ett av landene som europeere ønsket å ha mer kontakt med, men landet nektet tilgang til utlendingene. Bare den nederlandske Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC) fikk lov til å drive handel med Japan fra en øy like ved Nagasaki. Den svenske botanisten Carl Peter Thunberg (1743-1828) reiste i 1775 med VOC til Japan og fikk mulighet til å besøke flere deler av landet. Hans reisebeskrivelse er en enestående kilde om en europeers syn på japansk natur og kultur på sent 1700-tallet, men også mer generelt om 1700-tallets økonomiske og vitenskapelige nettverk, og om europeernes blikk på "de andre". Boka ble oversatt til flere språk like etter dens publikasjon på svensk på 1790-tallet.

I særemnet skal vi ta utgangspunkt i Thunbergs reisebeskrivelse for å lære mer om 1700-tallets globale relasjoner; vi skal undersøke noen av oversettelsene og diskutere kunnskapen som overføres og er tapt i denne prosessen; og vi skal drøfte hvordan fortiden tolkes på ulike måter ved å se nærmere på forskernes perspektiv på denne reisen og hvordan disse har endret seg i løpet av 1900-tallet og frem til i dag: fra et biografisk og tendensielt hagiografisk fokus til en økt interesse i kulturkontakt og nettverk der Thunberg plasseres i en større global sammenheng.